

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα Προτεραιότητες της Ενιαίας Αγοράς 2005-2010

(2005/C 255/03)

Στις 29 Ιουνίου 2004, και σύμφωνα με το άρθρο 29 του Εσωτερικού Κανονισμού, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να καταρτίσει γνωμοδότηση με το ανωτέρω θέμα.

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότησή του στις 16 Μαρτίου 2005 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Cassidy.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή κατά την 416 σύνοδο ολομέλειάς της, συνεδρίαση της 7^{ης} Απριλίου 2005, υιοθέτησε με 97 ψήφους υπέρ, 58 κατά και 15 αποχές, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1 Σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασίας του Παρατηρητηρίου Ενιαίας Αγοράς (ΠΕΑ) ⁽¹⁾, το τμήμα «Ενιαία αγορά παραγωγή και κατανάλωση» προτείνει την επεξεργασία πρόσθετης γνωμοδότησης με θέμα «οι προτεραιότητες της ενιαίας αγοράς για την περίοδο 2005-2010». Όπως και κατά το παρελθόν, το ΠΕΑ θα συμβάλει στην αναθεώρηση των στόχων και των μεθόδων αντικατοπτρίζοντας τις προόδους που συντελούνται για την υλοποίηση της ενιαίας αγοράς.

1.2 Η χρονιά του 2004 στάθηκε ιδιαίτερος σημαντική για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μετά την ιστορική διεύρυνση σε δέκα νέα κράτη μέλη, οι πολίτες των 25 κρατών μελών εξέλεξαν ένα νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και, κατά τα τέλη του 2004, τα 25 μέλη της νέας Ευρωπαϊκής Επιτροπής ανέλαβαν καθήκοντα για μια πενταετία.

1.3 Εντωμεταξύ, δημοσιεύθηκε η έκθεση Kok ⁽²⁾ καθώς και η γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ ⁽³⁾ για την εφαρμογή της στρατηγικής της Λισσαβόνας που ανταποκρίνονται αμφότερες στο ρητό αίτημα που εξέφρασε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το Μάρτιο του 2004. Η γνωμοδότηση πρωτοβουλίας της ΕΟΚΕ σχετικά με τις προτεραιότητες της ενιαίας αγοράς για την περίοδο που συμπίπτει με τις θητείες του νέου Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής, μπορεί κάλλιστα να συνδυαστεί με τις εργασίες αυτές και να αποτελέσει πρακτική συμβολή της κοινωνίας των πολιτών.

1.4 Συνεπώς, έχει σημασία να προετοιμάσει το έδαφος για τη συμμετοχή της ΕΟΚΕ στις διαβουλεύσεις που προβλέπεται να πραγματοποιήσει η νέα Επιτροπή.

1.5 Η παρούσα γνωμοδότηση αποτελεί συνέχεια της γνωμοδότησης που εξέδωσε η ΕΟΚΕ για την «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Στρατηγική της εσωτερικής αγοράς, — Προτεραιότητες 2003-2006 COM(2003) 238 τελικό». Στην εν λόγω γνωμοδότηση ⁽⁴⁾ εισηγητής της οποίας ήταν ο κ. Cassidy, η ΕΟΚΕ επικέντρωσε την προσοχή της σε ορισμένες πτυχές προτεραιότητας

για την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, μείωση των επιπτώσεων που συνεπάγονται οι φορολογικοί φραγμοί, βελτίωση των όρων που διέπουν τις επιχειρήσεις, θέσπιση ενός σταθερού νομικού συστήματος, εφαρμογή υψηλών και διαφανών προτύπων ποιότητας πρωτίστως για τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας, καλύτερη και πληρέστερη ενημέρωση των πολιτών, κ.λ.π.

1.5.1 Ταυτόχρονα, η ΕΟΚΕ τόνιζε κατά βάση στη γνωμοδότηση αυτή ότι η πρόοδος της ευημερίας δεν επιτυγχάνεται αποκλειστικά και μόνο με μέτρα φιλελευθεροποίησης και με την προαγωγή του ανταγωνισμού, αλλά ότι η άσκηση μιας συνοδευτικής μακροοικονομικής πολιτικής που θα είναι προσανατολισμένη στην ανάπτυξη και την απασχόληση έχει καθοριστική σημασία για την επιτυχή ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς. Επίσης, η συζήτηση για τη μελλοντική διαμόρφωση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης δεν πρέπει να διεξαχθεί αποκλειστικά και μόνο με βάση την εσωτερική αγορά και τις δημοσιονομικές απαιτήσεις, αλλά πρέπει να καλύψει τα συστήματα στο σύνολό τους και να συνεκτιμήσει τους στόχους τους.

1.6 Η γνωμοδότηση στηρίζεται επίσης στις «25 διαπιστώσεις» του Παρατηρητηρίου Ενιαίας Αγοράς που δημοσιεύθηκαν με την ευκαιρία της 10^{ης} επετείου από τη δημιουργία του Παρατηρητηρίου (ένα φυλλάδιο που δημοσιεύθηκε τον Οκτώβριο 2004 με τον τίτλο «Ποια είναι η κατάσταση της διευρυμένης Ενιαίας Αγοράς; 25 διαπιστώσεις του Παρατηρητηρίου Ενιαίας Αγοράς»). Με τις διαπιστώσεις αυτές, το ΠΕΑ τόνιζε τις πολλές καθυστερήσεις που εξακολουθούν να σημειώνονται, παρά τις σημαντικότερες προόδους που επιτεύχθηκαν τα τελευταία χρόνια, καθώς και τη δυσλειτουργία της ενιαίας αγοράς που θίγει τους ευρωπαίους χρήστες και επηρεάζει την αποδοτικότητα της ΕΕ από άποψη ανταγωνιστικότητας, οικονομικής αύξησης, καινοτομίας και απασχόλησης έναντι των κυριότερων εταίρων μας στον κόσμο.

1.7 Το πολυετές στρατηγικό πρόγραμμα που εκπονήθηκε από τις έξι Προεδρίες ⁽⁵⁾ για την περίοδο 2004-2006 αποτελεί τη βάση για τη μελέτη του θέματος και για την κατάρτιση συστάσεων για την καίρια περίοδο 2005 — 2010 κατά την οποία, εκτός από την διαδικασία εντάξεως των νέων μελών, εγκαταστάθηκε νέα Επιτροπή και νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στόχος λοιπόν είναι να τεθούν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο οι προτεραιότητες, και να αντιμετωπιστούν τα λειτουργικά προβλήματα που έχουν από καιρό τεθεί σε δεύτερο πλάνο. Το πρόγραμμα των έξι Προεδριών αποτελεί ευπρόσδεκτη συνέχεια της πολιτικής αυτής. Συχνότατα, κατά το παρελθόν, οι νέες προεδρίες επεδίωκαν να επιβάλλουν τη δική τους ημερήσια διάταξη προκαλώντας έτσι σύγχυση και δίνοντας την εντύπωση ότι η ΕΕ δεν διαθέτει σαφείς στόχους πολιτικής.

⁽¹⁾ Το Παρατηρητήριο Ενιαίας Αγοράς είναι μονάδα του τμήματος «ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση» (INT). Αποτελείται από 30 μέλη, υπό τη διεύθυνση ενός αντιπροέδρου και δύο αντιπροέδρων (διετούς θητείας).

⁽²⁾ Κατά τη διάσκεψη κορυφής του 2004, το Συμβούλιο ζήτησε από μία ομάδα εργασίας υπό τη διεύθυνση του κ. Wim Kok να καταρτίσει ενδιάμεση αξιολογική έκθεση για την στρατηγική της Λισσαβόνας και να την υποβάλει την 1^η Νοεμβρίου 2004.

⁽³⁾ EE C 120 της 20.5.2005, εισηγητής ο κ. Bruno Vever

⁽⁴⁾ EE C 234/55 της 30.09.2003

⁽⁵⁾ Ιρλανδία, Ολλανδία, Λουξεμβούργο, Ηνωμένο Βασίλειο, Αυστρία, και Φινλανδία

2. Η μακρά καθυστέρηση όσον αφορά την απλοποίηση των κανονισμών

2.1 Όσον αφορά την ενιαία αγορά, οι προτεραιότητες των Έξι Προεδριών βασίζονται στη στρατηγική της Λισσαβόνας, η οποία έχει ως στόχο να καταστεί η Ευρώπη η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης στον κόσμο, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατάρτισε ένα πρόγραμμα δράσης με τον τίτλο *Απλοποίηση και βελτίωση του Ρυθμιστικού Περιβάλλοντος* ⁽⁶⁾. Από την 1^η Μαΐου 2004, το εγχείρημα αυτό αφορά μία μεγάλη αγορά αποτελούμενη από 25 κράτη. Σε συμφωνία με το πνεύμα της στρατηγικής της Λισσαβόνας, η ΕΟΚΕ επισημαίνει εκ νέου ότι πρέπει να υπάρξει ιδιαίτερη μέριμνα για να γίνει διάκριση μεταξύ της προκλήσεως περιττών νομοθετικών και διοικητικών βαρών και των προτύπων και διατάξεων που χρειάζονται για τη διασφάλιση και την περαιτέρω εξέλιξη των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας με βάση τους κοινούς στόχους της Ε.Ε.

2.2 Σοβαρές ανησυχίες προκαλούνται από το γεγονός ότι ορισμένα κράτη μέλη δημιουργούν άσκοπες περιπλοκές κατά τη μεταφορά των ευρωπαϊκών οδηγιών στην εθνική τους νομοθεσία. Οι ενδιαφερόμενοι εκφράζουν την απογοήτευσή τους από την αδιαφανή διαδικασία της «επιτροπολογίας» βάσει της οποίας οι εμπειριστάμενοι κανονισμοί για την εφαρμογή των οδηγιών πλαίσιο συζητούνται πίσω από κλειστές πόρτες χωρίς κανέναν έλεγχο από πλευράς Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή εθνικών βουλών.

2.3 Μία από τις σοβαρότερες δυσκολίες είναι το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της έγκρισης του Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου και της μεταφοράς στην εθνική νομοθεσία.

2.4 Τα κράτη μέλη δεν επιτυγχάνουν συχνά να μεταφέρουν τις κοινοτικές οδηγίες στην εθνική νομοθεσία τους, δημιουργώντας έτσι διάφορα εμπόδια τα οποία συνεπάγονται οικονομικά μειονεκτήματα. Για την άρση των εμποδίων απαιτείται μία προσεκτική καθορισμένη αλληλουχία εναρμόνισης, αμοιβαίας αναγνώρισης και απλοποίησης.

2.5 Οι πολύπλοκοι όροι που διέπουν τις δραστηριότητες στην ενιαία αγορά είναι ένα από τα εμπόδια που έχει επισημανθεί από τους σχετικούς φορείς. Μολονότι η απλοποίηση είναι κατά κανόνα ζήτημα ορθής πρακτικής και εφαρμογής δεν υφίστανται ακόμη ουσιαστικές διατάξεις απλοποίησης, ειδικότερα σε ό,τι αφορά το κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, την κατάργηση της διπλής φορολογίας, της νομοθεσίας για το καταστατικό των ΜΜΕ, για τους ευρωπαϊκούς κανόνες όσον αφορά τις συγχωνεύσεις και για τους απλοποιημένους ενδοκοινοτικούς κανόνες ΦΠΑ.

2.6 Η θέση της Επιτροπής εδώ δεν είναι άμεμπτη. Ορισμένες πρωτοβουλίες για τη θέσπιση κοινοτικών νομοθετημάτων δεν είναι πάντοτε επαρκώς αιτιολογημένες με προεισαγωγικές αναλύσεις αντίκτυπου που πολλές φορές δεν είναι ούτε αυστηρές ούτε διαφανείς όπως π.χ. η πρόταση δεύτερης οδηγίας για τις λιμενικές υπηρεσίες ⁽⁷⁾. Οι ευρωπαϊκές οδηγίες είναι συχνά αποτέλεσμα πολύπλοκων πολιτικών συμβιβασμών μεταξύ κρατών ή μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που δεν διευκολύνουν τους χρήστες των κανόνων αυτών.

3. Αυτορρύθμιση και από κοινού ρύθμιση για μία συμμετοχική Ενιαία Αγορά

3.1 Για να απλοποιηθεί ακριβώς το ρυθμιστικό περιβάλλον, οι φορείς της ενιαίας αγοράς πρέπει να έχουν το δικαίωμα λόγου. Η

αυτορρύθμιση και η από κοινού ρύθμιση στην ευρωπαϊκή ενιαία αγορά αναπτύχθηκε αρχικά σε δύο τομείς: αναφορά στα πρότυπα, απλοποίηση των οδηγιών σχετικά με τα τεχνικά εμπόδια και αυτονομία του κοινωνικού διαλόγου που αναγνωρίστηκε με τη συνθήκη του Μάαστριχτ.

3.2 Η προσέγγιση αυτή επεκτάθηκε σταδιακά και σε άλλους τομείς μέσω των κωδικών συμπεριφοράς και των εθελούσιων συμφωνιών: δικαιώματα του καταναλωτή, ειδικότερα στο ηλεκτρονικό εμπόριο (π.χ. ενημέρωση, επισημάνση, ετικέτες, ασφάλεια πληρωμών), υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (π.χ. αμοιβαία αναγνώριση προσόντων), και προστασία του περιβάλλοντος (π.χ. ευθυγράμμιση με τις προδιαγραφές).

3.3 Στην διοργανική συμφωνία ⁽⁸⁾ που συνάφθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 2003 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, ορίζεται και οργανώνεται η αυτορρύθμιση και η από κοινού ρύθμιση στο εσωτερικό της ενιαίας αγοράς για πρώτη φορά. Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει με έκπληξη ότι δεν ζητήθηκε η γνώμη των κοινωνικών εταίρων, οι οποίοι διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην κατάρτιση νομοθετικών ρυθμίσεων.

3.4 Κατά τα προηγούμενα δέκα με δεκαπέντε χρόνια, η χρησιμοποίηση της αυτορρύθμισης και της από κοινού ρύθμισης σε ευρωπαϊκή κλίμακα από τα ενδιαφερόμενα μέρη σημείωσε αισθητή αύξηση, όπως εμφανίζεται από τα στοιχεία του PRISM ⁽⁹⁾. Μεταξύ των πρωτοβουλιών αυτών το ΠΕΑ επισημαίνει και τις ακόλουθες:

- αυτορρύθμιση στους τομείς της διαφήμισης, εστιατορίων και τουρισμού·
- δεοντολογικοί κώδικες για μηχανικούς, νομικούς, συμβούλους, δικηγόρους, διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων και μεσίτες ακινήτων·
- διεπαγγελματικές συμφωνίες όσον αφορά τις γονικές άδειες, την μερική απασχόληση, την προσωρινή απασχόληση και την τηλε-εργασία·
- εργασιακές πρωτοβουλίες και συμφωνίες στους τομείς των κατασκευών, ξενοδοχείων, κομμωτηρίων, γεωργίας, σακχάρους και πολιτικής αεροπορίας·
- διαχείριση των συνταξιοδοτικών ταμείων στα πλαίσια της κοινωνικής οικονομίας·
- κώδικες καταναλωτών όσον αφορά την ασφάλεια του ηλεκτρονικού εμπορίου, των παρόχων υπηρεσιών στο διαδίκτυο, των ασφαλίσεων επί διαδικτυακής συμβάσεως, των διαμεθοριακών ηλεκτρονικών συναλλαγών και των δανείων στέγασης·
- περιβαλλοντικές συμφωνίες για τη μείωση των εκπομπών και της ενεργειακής κατανάλωσης·
- εναλλακτικές μέθοδοι για τη ρύθμιση διαφορών ειδικότερα όσον αφορά τους καταναλωτές.

3.5 Η επιτυχία της αυτορρύθμισης και της από κοινού ρύθμισης εξαρτάται συγκεκριμένα από την διασφάλιση των εξής παραγόντων:

- επαρκής ελευθερία για τις επιχειρήσεις και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών·
- ανοικτή στάση εκ μέρους των δημόσιων αρχών και με δυνατότητα επίσης εταιρικών σχέσεων·
- αντιπροσωπευτικότητα όλων όσοι εμπλέκονται στις διαδικασίες αυτορρύθμισης·

⁽⁶⁾ COM(2002) 278 τελικό

⁽⁷⁾ COM (2004) 654 τελικό

⁽⁸⁾ EE EK C 321 της 31.12.2003

⁽⁹⁾ PRISM (Progress Report on Initiatives in the Single Market) (Έκθεση προόδου των πρωτοβουλιών που αναλαμβάνονται για την Ενιαία Αγορά)

- διαφανείς συνεργασίες και αποτελεσματική εφαρμογή·
- αυστηροί έλεγχοι του αντίκτυπου και της συνέχειας που δίδεται με την επιβολή κυρώσεων όπου χρειάζεται.

3.6 Η αυτορρύθμιση και η από κοινού ρύθμιση προσφέρουν λύσεις μόνο κατά περίπτωση συμπληρώνοντας το έργο του νομοθέτη ο οποίος διαθέτει ουσιαστικά προνόμια για την εκτέλεση των δημόσιων καθηκόντων του. Για την προώθηση της απλοποίησης του ρυθμιστικού περιβάλλοντος σε συγκεκριμένους τομείς κρίνεται σκόπιμη η ενίσχυση της διάδοσης των πρωτοβουλιών αυτορρύθμισης στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών επαγγελματικών οργανώσεων.

3.7 Στην ενημερωτική έκδοση με θέμα: «Η σημερινή κατάσταση σε ό,τι αφορά την από κοινού ρύθμιση και την αυτορρύθμιση στην ενιαία αγορά», που υιοθετήθηκε από την ΕΟΚΕ στις 10 Φεβρουαρίου 2005, αναπτύσσονται οι εν λόγω αναλύσεις και διαπιστώσεις (CESE 1182/2004) ⁽¹⁰⁾.

4. Τελωνειακό καθεστώς για τη διευρυμένη Ευρώπη

4.1 Η πρόταση της Επιτροπής για την τροποποίηση του τελωνειακού καθεστώτος της κοινότητας αποσκοπεί στην απλοποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας και στη μεγαλύτερη εναρμόνιση και ολοκλήρωση. Η διεύρυνση θα επιφέρει μεταβολές τόσο στην τελωνειακή νομοθεσία όσο και στις σχετικές πρακτικές. Πράγματι, μεταξύ των κρατών μελών η διαχείριση των τελωνείων στο επίπεδο των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ ποικίλλει σε μεγάλο βαθμό, ειδικότερα όσον αφορά το εργατικό δυναμικό και τους πόρους καθώς και την ενδεδειγμένη των ελέγχων. Πράγμα που θέτει το ερώτημα, το οποίο καθίσταται πιο σημαντικό λόγω της διεύρυνσης πόσο αποτελεσματικοί είναι οι τελωνειακοί έλεγχοι σε ευρωπαϊκό επίπεδο και συνεπώς πόσο ασφαλής είναι η ενιαία αγορά έναντι των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, της παράνομης εμπορίας και της παραποίησης. Γι' αυτό και θα ήταν σκόπιμο να εξεταστεί η δυνατότητα δημιουργίας ενός τελωνειακού οργάνου όπως ο OLAF για την προστασία του εισοδήματος από εξωτερικούς δασμούς και γεωργικές εισφορές. Ένας από τους κινδύνους είναι ότι η έλλειψη αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των τελωνειακών αρχών διαφόρων κρατών μελών μπορεί να οδηγήσει στην εκ νέου επιβολή ενδοκοινοτικών τελωνειακών ελέγχων, πράγμα που θα μπορούσε να διακυβεύσει την ενότητα και την ελευθερία της ενιαίας εσωτερικής αγοράς.

4.2 Οι τελωνειακές υπηρεσίες της ΕΕ πρέπει να οργανωθούν με αποτελεσματικότερο και πιο ενιαίο τρόπο, προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Το ιδεώδες θα ήταν η δημιουργία μίας τελωνειακής υπηρεσίας της ΕΕ, αλλά οι κυβερνήσεις των κρατών μελών δεν έχουν επιδείξει τον απαιτούμενο ενθουσιασμό για ένα παρόμοιο μέτρο, λόγω κυρίως της ανεπαρκούς εμπιστοσύνης τους όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των τελωνειακών υπηρεσιών ενός εκάστου. Για το σκοπό αυτό, η ΕΟΚΕ ζητεί να εξασφαλιστεί προοδευτικά μεγαλύτερη συνεργασία μεταξύ των 25 εθνικών αρχών. Προς τούτο χρειάζονται περισσότερα κοινά προγράμματα κατάρτισης και ανταλλαγής τελωνειακών υπαλλήλων, δεν φαίνεται όμως να υπάρχει η απαιτούμενη πολιτική βούληση από τα κράτη μέλη.

5. Εμπόδια της Ενιαίας Αγοράς

5.1 Είναι απαραίτητο να εντοπιστούν με μεγαλύτερη σαφήνεια τα εμπόδια που παραβιάζουν την αρχή της ενιαίας αγοράς και που θα πρέπει συνεπώς να καταρτισθούν (όπως η παρεμπόδιση του κοινοτικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, η διπλή φορολογία, τα συμβόλαια δημόσιων αγορών που καταρτίζονται κατά τρόπον ώστε να ευνοούνται «οι εθνικοί πρωταθλητές» ή ο κατακερματισμός των

κανόνων που ισχύουν για την διανοητική ιδιοκτησία) και τούτο κατά προτεραιότητα καθώς και όσα θα παραμείνουν λόγω των ιδιαιτεροτήτων των διαφόρων κρατών μελών και τα οποία θα πρέπει να προσαρμοσθούν (όπως οι πολιτικές και γλωσσικές διαφορές και οι φορολογικές διαφοροποιήσεις). Το δίκτυο SOLVIT της Επιτροπής δεν είναι ακόμα αρκετά γνωστό, έχει αρχίσει όμως να αποδίδει αποτελέσματα και θα πρέπει να αναπτυχθεί περισσότερο.

6. Οι επιχειρήσεις και η Ενιαία Αγορά

6.1 Οι μικρές επιχειρήσεις βρίσκονται σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση λόγω της γραφειοκρατίας και της διατήρησης εμποδίων στο εμπόριο. Πολλές από αυτές επιθυμούν να έχουν ευκολότερη πρόσβαση στην ενιαία αγορά, ειδικότερα στις μεθωριακές περιοχές. Δεν έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε ένα απλοποιημένο νομικό καταστατικό ευρωπαϊκής επιχείρησης.

6.2 Η ΕΟΚΕ έχει ζητήσει να διασφαλιστεί για τις επιχειρήσεις παντός μεγέθους ένα απλοποιημένο καταστατικό ⁽¹¹⁾ ευρωπαϊκής επιχείρησης που θα διευκολύνει την άσκηση των δραστηριοτήτων τους στην ενιαία αγορά. Επί του παρόντος καταρτίζεται μελέτη σκοπιμότητας βάση της οποίας η Επιτροπή θα αποφασίσει εάν και τι είδους πρότασης απαιτείται για την επίτευξη του στόχου αυτού. (Η Επιτροπή προβλέπει να έχει ολοκληρώσει τη μελέτη της έως τον Ιούνιο 2005).

6.3 Η ΕΟΚΕ αναμένει επίσης τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής όσον αφορά το θέμα των συμφωνιών διπλής φορολογίας μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ αυτών και τρίτων χωρών ⁽¹²⁾. Προς το παρόν διενεργείται έρευνα τα πορίσματα της οποίας με πιθανή πρόταση λύσεων θα δημοσιευθούν εντός του έτους.

7. Καταναλωτές — και εργαζόμενοι — οι δικαιούχοι της Ενιαίας Αγοράς

7.1 Σε όλες τις χώρες της ΕΕ, αναγνωρίζεται ότι η πρόοδος της ενιαίας αγοράς διασφάλισε πολύ μεγαλύτερο εύρος επιλογής για τους καταναλωτές, ειδικότερα αγαθών (προσφερόμενη γκάμα, αναλογία τιμής-ποιότητας κλπ). Παράλληλα με τους διάφορους ευρωπαϊκούς κανόνες για την προστασία των συμφερόντων του καταναλωτή, αναπτύχθηκε κατά τα τελευταία χρόνια η εκούσια συμβατική αυτορρύθμιση ειδικότερα για το ηλεκτρονικό εμπόριο, που καλύπτει τομείς όπως η ασφάλεια πληρωμών, οι εγγυήσεις, η παροχή υπηρεσιών μετά την πώληση και άλλες εναλλακτικές μέθοδοι ρυθμίσεως των διαφορών. Μεταξύ των προτεραιοτήτων όσον αφορά τη βελτίωση, ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στις αναλύσεις αντίκτυπου των κανονισμών, στην ρεαλιστική αλλά όχι δαπανηρή εφαρμογή της αρχής της πρόληψης, στην αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών στα σύνορα και στον αποτελεσματικό μηχανισμό ρύθμισης των διαφορών.

7.2 Δεν πρέπει να λησμονείται ότι στόχος της ενιαίας αγοράς είναι επίσης και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Και αυτό δεν είναι δυνατό παρά μόνο εάν ληφθούν αποφασιστικά μέτρα για την άρση των υφιστάμενων εμποδίων. Στο πλαίσιο της πρόσφατης διεύρυνσης, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι έχει πλέον όσο ποτέ άλλοτε σημασία, προκειμένου να υπάρξει ένα πραγματικά πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα, η χάραξη μίας προορατικής πολιτικής ενημέρωσης με απαραίτητη προϋπόθεση τη συμμετοχή των αρχών των κρατών μελών και η διασφάλιση ότι αναλαμβάνουν τις ευθύνες τους. Τα δίκτυα ενημέρωσης (ειδικότερα το EURES και η υπηρεσία επίλυσης προβλημάτων όπως η SOLVIT) λειτουργούν αλλά δεν χρησιμοποιούνται επαρκώς λόγω ελλείψεως υποστήριξης και πληροφοριών.

⁽¹¹⁾ EE C 125/100 της 27.05.2002, Γνωμοδότηση για το «Καταστατικό ευρωπαϊκής εταιρείας για τις ΜΜΕ» εισηγητής κ. Henri Malosse.

⁽¹²⁾ EE EK C 117/10 της 30.04.2004

⁽¹⁰⁾ Εισηγητής: κ. Bruno Vever

7.3 Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης και η κινητικότητα των εργαζομένων αποτελούν επίσης στόχους της ενιαίας αγοράς ενώ τα προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης πρέπει να προσανατολίζονται περισσότερο στην προετοιμασία για την «οικονομία που βασίζεται στη γνώση». Όπως έχει ήδη επισημανθεί στην προαναφερθείσα γνωμοδότηση (βλέπε σημείο 1.5), η ΕΟΚΕ εφιστά και σε αυτό το σημείο την προσοχή στο γεγονός ότι η δημιουργία της ενιαίας αγοράς δεν θα επιλύσει από μόνη της τα προβλήματα της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας, αλλά ότι είναι απαραίτητη και η εφαρμογή πρόσθετων ενεργών μέτρων.

7.4 Η ΕΟΚΕ στηρίζει πλήρως τις προσπάθειες που καταβάλλει η Επιτροπή για την επίτευξη προόδου στους σημαντικούς αυτούς τομείς και ελπίζει ότι οι εθνικές κυβερνήσεις θα συνεργαστούν καταβάλλοντας κάθε δυνατή προσπάθεια για την επιτάχυνση της υιοθέτησης και εφαρμογής των δεσμεύσεών τους. Η ΕΟΚΕ εκφράζει τη δυσaréσκεια της για τους περιορισμούς που επιβλήθηκαν από ορισμένα «παλαιά» κράτη μέλη όσον αφορά την ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων από τα «νέα» κράτη μέλη και ζητεί να αναθερμανθούν οι «μεταβατικές περιόδοι».

8. Η αγορά υπηρεσιών παρουσιάζει καθυστέρηση

8.1 Για την άρση των εμποδίων απαιτείται μία δυναμική εξισορρόπηση μεταξύ των πιέσεων της αγοράς, της αμοιβαίας αναγνώρισης και της εναρμόνισης. Σημαίνει τη δημιουργία νέων εταιρικών σχέσεων μεταξύ των οργάνων της ΕΕ, των κρατών, των παρόχων υπηρεσιών και των χρηστών έτσι ώστε να αξιολογηθούν καλύτερα τα υφιστάμενα εμπόδια, να προληφθεί η δημιουργία νέων, να συντονιστούν οι προσεγγίσεις, να απλοποιηθούν οι κανόνες, να προβλεφθούν οι ενδεχόμενες μεταβάσεις και να ληφθεί υπόψη η παγκοσμιοποίηση του εμπορίου.

8.2 Οι δυνατότητες της αγοράς παροχής υπηρεσιών παραμένουν σε μεγάλο βαθμό ανεκμετάλλετες λόγω των εθνικών απαιτήσεων που έρχονται σε αντίθεση με την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών. Η ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς στον τομέα παροχής υπηρεσιών έχει καταστεί ουσιαστική λόγω α) της διεθνοποίησης του εμπορίου, με τις τρέχουσες διαπραγματεύσεις του ΠΟΕ για τις υπηρεσίες, β) του ευρώ που επέτεινε τον ανταγωνισμό και την ανάγκη μίας ενιαίας αγοράς στον τομέα των υπηρεσιών.

8.3 Όσον αφορά την ιδιαίτερη περίπτωση των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, όπως οι ασφαλίσεις και οι τράπεζες, ο χαμηλός ρυθμός προόδου για την υλοποίηση του προγράμματος δράσης σχετικά με τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και η αργή εφαρμογή του για την επίτευξη των στόχων της Λισσαβόνας οφείλονται στις καθυστερήσεις ορισμένων κρατών μελών. Πολύ συχνά, ορισμένοι αρχηγοί κυβερνήσεων προβαίνουν στην εξαγγελία πολιτικών στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ζητώντας από την Επιτροπή να λάβει συγκεκριμένα μέτρα και εν συνεχεία λησμονούν τις εξαγγελίες τους όταν επιστρέφουν στις εθνικές πρωτεύουσες.

8.4 Όσον αφορά τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, η νομοθετική φάση του Προγράμματος δράσης σχετικά με τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες ολοκληρώνεται πλέον και καθίσταται κρίσιμη η συνενής εφαρμογή των νομοθετικών μέτρων σε εθνικό επίπεδο.

8.5 Η στρατηγική αναζωπύρωσης που προτείνεται από την Επιτροπή είναι αναγκαία. Ωστόσο για να ευοδωθεί η στρατηγική αυτή χρειάζεται να ληφθεί υπόψη η ποικιλία των εμπλεκόμενων τομέων. Ένας τρόπος αντιμετώπισης της εν λόγω ποικιλίας είναι η ευρύτερη χρήση της επαγγελματικής αυτορρύθμισης και από κοινού ρύθμισης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι εμπλεκόμενοι κοινωνικοοικονομικοί κύκλοι συμφερόντων πρέπει να αναλάβουν νέες πρωτοβουλίες ώστε να διαδραματίσουν πλήρως το ρόλο τους στη διαδικασία αυτή.

8.6 Σε γνωμοδότηση που υιοθετήθηκε στις 10 Φεβρουαρίου 2005, η ΕΟΚΕ διατυπώνει τις παρατηρήσεις της σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (CESE 137/2005) ⁽¹³⁾.

9. Συμπεράσματα

9.1 Η ενιαία αγορά και μαζί της η αγορά εργασίας αναπτύσσονται συνεχώς. Μία από τις σημαντικές προκλήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ειδικότερα των κοινωνικών εταίρων είναι η διαχείριση της αλλαγής.

9.1.1 Η Επιτροπή θα μπορούσε να επικεντρώσει το έργο της για την απλοποίηση, ενοποίηση και βελτίωση της συνοχής της υφιστάμενης ευρωπαϊκής νομοθεσίας, ώστε να καταστεί δυνατή η πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού της ενιαίας αγοράς τόσο από την πλευρά των παρόχων υπηρεσιών όσο και από την πλευρά των καταναλωτών.

9.2 Η ΕΟΚΕ ζητεί επίσης από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών να επιδείξουν πολιτική βούληση με τη συγκρότηση μηχανισμών για στενότερη τελωνειακή συνεργασία.

9.3 Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, το βασικό εμπόδιο για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς είναι τα κράτη μέλη. Ορισμένα εξ αυτών επιδεικνύουν αναβλητικότητα στην εφαρμογή, άλλα εφαρμόζουν τη νομοθεσία κατά τρόπο υπερβολικό, δημιουργώντας έτσι ανταγωνισμό προς την ενιαία αγορά και την ΕΕ. Άλλα πάλι παρακωλύουν την εφαρμογή, υιοθετώντας εθνικά νομοθετήματα που απαγορεύουν τις διασυνοριακές προσφορές εξαγοράς χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων όπως οι τράπεζες. Άλλα πάλι επιτρέπουν στις εθνικοποιημένες βιομηχανίες τους να προβούν σε διασυνοριακές προσφορές εξαγοράς χωρίς αμοιβαιότητα. Η διάθεση απεριόριστων πόρων σε εθνικοποιημένες βιομηχανίες ορισμένων χωρών αποτελεί στρέβλωση του ανταγωνισμού και είναι ένα από τα προβλήματα τα οποία η Επιτροπή διστάζει έως σήμερα να επιλύσει.

Βρυξέλλες, 7 Απριλίου 2005

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Anne Marie SIGMUND

⁽¹³⁾ Εισηγητές: ο κ. Arno Metzler και ο κ. Ernst Erik Ehnmark

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

στη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

- Α. Οι ακόλουθες τροπολογίες απορρίφθηκαν από τη σύνοδο ολομέλειας αλλά έλαβαν τουλάχιστον το ένα τέταρτο των εκπροσμημένων ψήφων:

Νέο σημείο 7.4

Να προστεθεί νέο σημείο 7.4 και να διαγραφεί ταυτόχρονα η τελευταία πρόταση στο παλιό σημείο 7.4 (νέο σημείο 7.5):

«Όσον αφορά στην ελεύθερη κυκλοφορία εργαζομένων, η ΕΟΚΕ επισημαίνει εκ νέου ότι οι μεταβατικές ρυθμίσεις που έχουν συμφωνηθεί πρέπει να συνοδεύονται από δραστήρια μέτρα για τη βελτίωση των οικονομικών και κοινωνικών προτύπων στα νέα κράτη μέλη, έτσι ώστε να προκύψει μια λειτουργική κοινή αγορά εργασίας για όλα τα κράτη μέλη. Όλες οι πολιτικές της Ε.Ε. οφείλουν να καταργήσουν τις υφιστάμενες διαφορές που εμποδίζουν την πρόοδο και να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για την ελεύθερη κυκλοφορία εργαζομένων.»

Αιτιολογία:

Πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην κατάργηση των οικονομικών και κοινωνικών διαφορών, έτσι ώστε η εσωτερική αγορά να αποβεί προς όφελος των πολιτών — δηλαδή και των εργαζομένων — και να αποφευχθεί το κοινωνικό ντάμπινγκ.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 67

Ψήφοι κατά: 68

Αποχές: 9

Σημείο 8.2

Να τροποποιηθεί ως εξής:

«Οι δυνατότητες της αγοράς παροχής υπηρεσιών παραμένουν σε μεγάλο βαθμό ανεκμετάλλευτες λόγω των εθνικών απαιτήσεων που έρχονται σε αντίθεση με την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών. Η ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς μπορεί να προσφέρει αυτές τις δυνατότητες. Στη γνωμοδότηση της ⁽¹⁾ για την οδηγία για τις υπηρεσίες ⁽²⁾, η ΕΟΚΕ προτείνει ωστόσο τη σημαντική αναθεώρηση του σημερινού σχεδίου και τάσσεται κατά της γενικευμένης καθιέρωσης της αρχής της χώρας καταγωγής, επειδή ο συστημικός ανταγωνισμός που θα προκύψει από αυτήν θα οδηγήσει σε μια καθοδική εξομείωση των προτύπων που ισχύουν για τους καταναλωτές, τους εργαζόμενους και το περιβάλλον. ~~Έχει καταστεί ουσιαστική λόγω α) της διεθνοποίησης του εμπορίου, με τις τρέχουσες διαπραγματεύσεις του ΠΟΕ για τις υπηρεσίες, β) του ευρώ που επέτεινε τον ανταγωνισμό και την ανάγκη μίας ενιαίας αγοράς στον τομέα των υπηρεσιών και γ) της διεύρυνσης η οποία απαιτεί επίσης την επέκταση της ελευθέρωσης των υπηρεσιών.~~»

Αιτιολογία:

Οι αιτιάσεις που προβάλλονται για τη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς (διεθνοποίηση, ανταγωνισμός με την καθιέρωση του ευρώ και τη διεύρυνση) δεν είναι επαρκείς και στις συζητήσεις σχετικά με την κατάρτιση γνωμοδότησης της ΕΟΚΕ για την πρόταση οδηγίας για τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά δεν είχαν τεθεί με τον τρόπο που τίθενται εδώ. Το σημείο 8.2, στην αρχική του μορφή, θα «απέδιδε» με πολύ λανθασμένο τρόπο την εκτεταμένη συζήτηση που πραγματοποιήθηκε στους κόλπους της ΕΟΚΕ. Η καθοδική εξομείωση αντίκειται στους στόχους της Ε.Ε., όπως αυτοί περιγράφονται στις Συνθήκες ή στο Σχέδιο Συντάγματος.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 76

Ψήφοι κατά: 77

Αποχές: 9

⁽¹⁾ CESE 137/2005

⁽²⁾ «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά» (COM(2004) 2 τελικό.

Σημείο 8.7

Να συμπληρωθεί ως εξής:

«Σε γνωμοδότηση που υιοθετήθηκε στις 10 Φεβρουαρίου 2005, η ΕΟΚΕ διατυπώνει τις παρατηρήσεις της σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (CESE 137/2005) ⁽³⁾. Στο παράρτημα I της γνωμοδότησης αυτής περιλαμβάνονται οι πολυάριθμες τροπολογίες που απορρίφθηκαν μεν αλλά συγκέντρωσαν τουλάχιστον το ένα τέταρτο των ψήφων.»

Αιτιολογία:

Η γνωμοδότηση σχετικά με μία τόσο πολύπλοκη και αμφιλεγόμενη οδηγία είναι αναγκαστικά αμφισβητούμενη, αντίθετα από το τί υποδηλώνεται με τη διατύπωση του σημείου 8.7. Πρέπει, επομένως, να διευκρινιστεί ότι σε παράρτημα της γνωμοδότησης αυτής περιλαμβάνονται οι τροπολογίες οι οποίες, αν και συγκέντρωσαν περισσότερες από το 25 % των ψήφων, δεν έγιναν δεκτές.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 58

Ψήφοι κατά: 114

Αποχές: 4

Να προστεθεί νέο σημείο 9.4

«Μολονότι πρέπει να γίνουν σεβαστοί και να υποστηριχθούν πραγματικοί περιβαλλοντικοί προβληματισμοί ή προβληματισμοί για την προστασία των καταναλωτών, η ΕΟΚΕ επιθυμεί να επισύρει την προσοχή στον λανθασμένο τρόπο με τον οποίο οι προβληματισμοί αυτοί μπορεί να προβληθούν από ορισμένα κράτη μέλη για να αντισταθούν στην εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας ή να εμμένουν στη διατήρηση της εθνικής νομοθεσίας, πράγμα που αντιβαίνει στις αρχές της ενιαίας αγοράς».

Αιτιολογία:

Τα κράτη μέλη μπορούν να αρνηθούν προτάσεις των οποίων ο αντίκτυπος θα είναι αρνητικός στο περιβάλλον ή στα ζητήματα προστασίας των καταναλωτών. Υπάρχουν όμως παραδείγματα κατάχρησης των θεμάτων αυτών, προκειμένου να αντισταθούν σε μεταβολές των οποίων οι πραγματικοί λόγοι άρνησης αφορούσαν την προστασία εθνικών συμφερόντων.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 80

Ψήφοι κατά: 83

Αποχές: 10

- B. Τα ακόλουθα σημεία της γνωμοδότησεως του τμήματος απορρίφθηκαν και αντικαταστάθηκαν από τροπολογίες που υιοθέτησε η Ολομέλεια αλλά έλαβαν τουλάχιστον το ένα τέταρτο των ψήφων:

- 2.1 Όσον αφορά την ενιαία αγορά, οι προτεραιότητες των έξι Προεδριών βασίζονται στη στρατηγική της Λισαβόνας. Για να καταστεί ευχερέστερη η επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας, και γενικότερα για να προαχθεί η ευρωπαϊκή οικονομία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατάρτισε ένα πρόγραμμα δράσης με τον τίτλο Απλοποίηση και βελτίωση του Ρυθμιστικού Περιβάλλοντος ⁽⁴⁾. Από την 1η Μαΐου 2004, το εγχείρημα αυτό αφορούσε μία μεγάλη αγορά αποτελούμενη από 25 κράτη.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 53

Ψήφοι κατά: 72

Αποχές: 3

⁽³⁾ Εισηγητές: ο κ. Arno Metzler και ο κ. Ernst Erik Ehnmark

⁽⁴⁾ COM (2002) 278 τελικό

- 3.3 Στην διοργανική συμφωνία ⁽⁹⁾ που συνάφθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 2003 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, ορίζεται και οργανώνεται η αυτορρύθμιση και η από κοινού ρύθμιση στο εσωτερικό της ενιαίας αγοράς για πρώτη φορά.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 50

Ψήφοι κατά: 83

Αποχές³

- 8.6 Η ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς παραμένει βασικός στόχος στον οποίο προστίθεται και το εγχείρημα της διάνοιξης της αγοράς ΕΕ στον διεθνή ανταγωνισμό στα πλαίσια του γύρου διαπραγματεύσεων της Ντόχα. Θα χρειαστεί μεγαλύτερη ελαστικότητα και βελτιωμένη ανταγωνιστικότητα προκειμένου η ΕΕ να αξιοποιήσει το πλήρες δυναμικό της. Τα 10 νέα κράτη μέλη αναμένουν με ανυπομονησία την επίτευξη του στόχου αυτού διότι έχουν πολλά να κερδίσουν από την ελευθέρωση.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 68

Ψήφοι κατά: 85

Αποχές: 10

- 9.1.1 Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να εισαγάγει μια νομοθετική παύση προκειμένου να δοθεί επαρκής χρόνος στα κράτη μέλη να ενσωματώσουν ειδικότερα τα μέτρα του προγράμματος δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες στο εθνικό δίκαιο και να αξιολογήσουν την επίδρασή τους. Η Επιτροπή θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει αυτήν την παύση για την απλοποίηση, ενοποίηση και βελτίωση της συνοχής της υφιστάμενης ευρωπαϊκής νομοθεσίας, ώστε να καταστεί δυνατή η πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού της ενιαίας αγοράς τόσο από την πλευρά των παρόχων υπηρεσιών όσο και από την πλευρά των καταναλωτών. Αντιθέτως, η ανάληψη νέων πρωτοβουλιών συνιστάται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και κατόπιν διενέργειας αυστηρής ανάλυσης κόστους-οφέλους, η οποία μπορεί να καταδείξει την αναγκαιότητα θέσπισης νέων νομοθετικών πράξεων.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 76

Ψήφοι κατά: 94

Αποχές⁵

⁽⁹⁾ ΕΕ ΕΚ C 321 της 31.12.2003